

Permanent vertegenwoordiger bij de Verenigde Naties (Von Balluseck) aan minister van Buitenlandse Zaken (Stikker), 12 okt. 1950

Referte mijn telegram. nr. 82.

Vandaag had ik met Palar een lang vertrouwelijk onderhoud. Hij deelde mede, dat de Regering van Indonesië zeer verontwaardigd was over het formele verzoek van de Nederlandse HC te Djakarta aan de UNCI ter bevordering van een cease fire en eveneens over het beroep van de Nederlandse Minister-President op Natsir en verwees naar de motie terzake in het Indonesische Parlement. De Regering van Indonesië heeft onder deze parlementaire druk aan Palar scherpe instructies doen toekomen. Palar vertrouwde mij toe, dat hij bevriende raadsleden probeerde te bewegen het rapport van de UNCI niet op de agenda te plaatsen en daarvoor bij hen, die momenteel geen additionele moeilijkheden in Azië begeren, steun te vinden. Evenwel voorzag hij de mogelijkheid dat de USSR wellicht de kans zou aangrijpen om een verwijdering tussen Oost en West aan te moedigen door het rapport van de UNCI wel op de agenda van de Raad te brengen. Voor het geval dit mocht gebeuren, zou Palar aanvankelijk pogen de verdediging te voeren met het argument van interne Indonesische aangelegenheid, mocht dit echter niet lukken, een sterke blaam werpen op de interventie van Nederland bij de UNCI en door Drees, die beoogd zou hebben de kwestie Ambon op internationaal niveau te brengen en de opstandelingen aan te moedigen. Palar verwees naar het vorige geschil tussen Indonesië en Nederland, toen hij zelf succes had met internationalisering van het geschil en vreest nu hetzelfde t.a.v. Ambon. Hij zou bij zijn zelfverdediging in de Raad de primaire verantwoordelijkheid voor de opstand van Ambon werpen op Nederland, dat niet bij machte geweest was de KNIL-troepen op Ambon te beteugelen en dat de Amboneze ringleader in een Nederlands vliegtuig uit Makassar naar Ambon had laten ontsnappen. De interventie van Nederland bij de UNCI en het beroep van Drees op Indonesië in plaats van op de Ambonezen zouden aanmoedigingen voor Ambon betekend hebben en op internationaal niveau de bal aan het rollen gebracht hebben. Daar zodanige interventie door Indonesië onder geen beding aanvaard kon worden, had Palar het voornemen sterk van zich af te slaan. Hij was bovendien van mening, dat de beteugeling van Ambon verwezenlijkt zou zijn tegen 20 October. Bemiddeling zou derhalve toch te laat komen en een snelle cease fire zou onaanvaardbaar zijn, aangezien de actie van Indonesië tegen de rebellen van rechts, gelijk hij de Ambonezen noemde, identiek was met de vroegere actie tegen Musa communisten. Ik merkte op, dat Nederland zeker niet wenste om Ambon te maken tot een nieuw conflict tussen Nederland en Indonesië en dat een scherpe woordenstrijd tussen Nederland en Indonesië vlak na de toetreding van Indonesië tot de Verenigde Naties waar Nederland het als eerste verwelkomde, een trieste indruk zou maken. Wanneer Indonesië echter Nederland zou beschuldigen voor het forum van de Raad, het moest verwachten daarop van antwoord gediend te worden, hetgeen krachtige argumenten zou opleveren aan de hand van de wordingsgeschiedenis van het verzet van Ambon tegen vernietiging van zekerheden zelfbeschikkingsrecht door de vestiging van de Eenheidsstaat. Ik merkte inzake het verwijt, dat Nederland primair schuldig was aan het brengen op internationaal niveau van het conflict inzake Ambon, op dat de Nederlandse HC pas op bevordering van een bevel tot cease fire bij de UNCI had aangedrongen, nadat de UNCI zelf tot tweemaal toe aan de Regering van Indonesië haar bemiddeling had aangeboden, terwijl de Indonesische Minister van BZ na het eerste aanbod van de UNCI van 4 Aug. op 23 September bereidwilligheid had verklaard om gebruik te maken van suggesties en het advies van de UNCI, zij het met de reserve 'sofar as this could be done without prejudicing Governments status'. Ik haal dit aan uit het laatste rapport van de UNCI aan de Raad. Nederland was dus zeker niet begonnen met internationalisering. Hierop was Palar blijkbaar niet bedacht geweest. Tenslotte zei hij, dat hij zou nadenken over het vinden van een vorm, die de verhouding tussen Nederland

en Indonesië aan de Raadstafel niet nodeloos zou toespitsen. Hij bekende evenwel reeds enkele scherpe persinterviews te hebben gegeven, waarin sterke verwijten aan Nederland voorkwamen. Hij verklaarde hiervan achteraf spijt te hebben en een voorgenomen nieuwe persconferentie niet te zullen houden, doch de vorige niet ongedaan te maken. Vanmiddag pleegde ik overleg met Pelt en Protitch inzake de procedure om Nederland eventueel te doen uitnodigen aan de Raadstafel. Beiden waren van mening, dat wij daartoe een brief zouden moeten schrijven aan Austin de voorzitter van de Raad, en krachtens artikel 30 1 van het Charter aanwezigheid verzoeken als mogendheid, die sentimenteel en moreel geïnteresseerd is. Dit tevens teneinde te voorkomen dat Nederland pas als gevolg van Indonesische aantijgingen aan de tafel genodigd zou worden, waardoor wij dan zouden verschijnen als een soort beklagde.